

Udenrigsministeriet: Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966 – Bind II: Bilag**34. Depeche af 2. februar 1949 fra udenrigsminister Gustav Rasmussen til ambassadør Henrik Kauffmann i Washington (side 69-70)****Bilag 34****Depeche af 2. februar 1949 fra udenrigsminister
Gustav Rasmussen til
ambassadør Henrik Kauffmann i Washington**

UDENRIGSMINISTERIET

2. februar 1949

Nr. I.

Nordisk forsvarsforbund.

Hr. ambassadør,

I den henvendelse, som De på den danske regerings vegne den 13. januar d. å. foretog til den amerikanske regering, udtaltes det dels at Danmarks, Norges og Sveriges regeringer behøvede nogen tid til overvejelse af den nordiske forsvarskomiteés konklusioner, overvejelser der ventedes at kunne være fuldført inden 1. februar, dels at den danske regering kunne ønske på grundlag af komiteens indstilling at forklare den amerikanske og den britiske regering vore særlige sikkerhedsproblemer.

Jeg beder Dem om under henvisning hertil at ville fremføre følgende over for den amerikanske regering:

I dagene 22.-24. januar har der i København og i dagene 29.-30. januar i Oslo været konferencer mellem Danmark, Norge og Sverige til drøftelse af de foreliggende muligheder for at tilvejebringe et skandinavisk forsvarsforbund. I konferencen deltog de tre landes statsministre, udenrigsministre og forsvarsministre tilligemed repræsentanter fra hver af de tre landes rigsdage.

Ved disse drøftelser blev det for det første bekræftet, at de tre skandinaviske folk er fast besluttet på med alle de midler, som de råder over, at forsvare deres frihed, deres uafhængighed og deres demokrati. Med dette formål for øje har de allerede påtaget sig betydelige økonomiske ofre og vil fortsætte dermed.

Endvidere blev det ved de stedfundne forhandlinger klarlagt, at et skandinavisk forsvarsforbund ikke kan komme i stand, dersom noget af de skandinaviske lande slutter sig til den påtænkte Atlanterhavspagt. Vide kredse i de nordiske lande nærer den opfattelse, at en sådan tilslutning ville medføre en skærpelse af den almindelige internationale situation.

Derimod viste det sig gennem disse drøftelser, at der under visse forudsætninger kan være mulighed for at nå frem til et gensidigt forpligtende men i øvrigt fritstående skandinavisk forsvarsforbund, der indgår som en regional sikkerhedsaftale inden for rammerne af De forenede Nationers pagt, og som indebærer en samordning af forsvarsplaner, stridskræfter og produktion af militært materiel i de tre lande og bygger på militær solidaritet inden for det skandinaviske territorium.

Forsvarsforbundet skulle hvile på følgende grundsætninger:

1. Hvert af de skandinaviske lande vil forsvare sig mod et væbnet angreb med alle de midler, som det råder over;

(Bilag 34 fortsat)

2. et angreb på et af dem skal betragtes som angreb på dem alle, og landene skal være solidarisk forpligtede til at yde den umiddelbart angrebne al hjælp og bistand af militær og anden art, som det står i deres magt at yde;

3. forsvarsplaner, stridskræfter og produktion af militært materiel skal samordnes allerede i fredstid;

4. forsvarsforbundet skal indgå som en regional sikkerhedsaftale inden for rammerne af De forenede Nationers pagt, og

5. hvert af de tre lande kan, dersom noget af dem bliver angrebet, anmode andre stater uden for forsvarsforbundet om hjælp og skal selv yde al bistand, som er nødvendig for, at hjælpen kan blive effektiv.

Under drøftelserne erkendtes det, at de skandinaviske nationer ikke er i stand til ved egne midler fuldtud at udbygge deres militære forsvar – dette gælder i første række Danmark og Norge – og at de i tilfælde af et angreb fra en stormagt heller ikke ved egne kræfter i længden vil kunne holde stand derimod, men at de i begge henseender vil være afhængige af hjælp udefra.

Drøftelserne klarlagde imidlertid også, at der herskede meningsforskel om forudsætningerne for og konsekvenserne af et sådant skandinavisk forsvarsforbund, og det viste sig ikke muligt for tiden helt at bygge bro over disse meningsforskelligheder. Det måtte derfor konstateres, at der ikke i øjeblikket var tilstrækkeligt grundlag for indgåelse af et sådant gensidigt forpligtende forbund.

For at kunne bedømme, hvorvidt der måtte være mulighed for inden for en nærmere fremtid at genoptage forhandlingerne, vil det være af stor betydning for den danske regering at blive orienteret navnlig om, hvorvidt de i et sådant forbund deltagende lande vil kunne påregne inden for rimelig tid og på økonomisk overkommelige vilkår at skaffe sig det materiel, som er nødvendigt til opbygning og modernisering af deres forsvar, hvilket er en forudsætning for, at et forbund kan bringes i stand.

I øvrigt beder jeg Dem udtale Dem i overensstemmelse med de synspunkter, som jeg har haft lejlighed til at udvikle for Dem under Deres ophold i København, og ifølge hvilke den danske regering er overbevist om, at et nordisk forsvarsforbund vil være den bedste løsning af Danmarks, Norges og Sveriges sikkerhedsproblemer – ikke blot ud fra disse landes egne interesser, men også under hensyn til samtlige øvrige demokratiske landes fælles interesser.

Jeg beder Dem i hele denne sag holde Dem i så nær kontakt som muligt med Deres norske og svenske kolleger og tilstræbe, at de udtaler sig efter samme retningslinier.

Modtag, hr. ambassadør, forsikringen om min udmærkede højagtelse.

(s) Gustav Rasmussen.